

Vážení spoluobčané,

ještě, než slavnostně vysadíme lípu, náš národní strom, dovoluji vám pár slov. Rád bych vás přivítal zde u pomníku padlých, kde si tradičně připomínáme významnou část z historie naší obce, i naší země.

Jak nám připomněla slova česko-slovenské hymny, 28. říjen je pro nás připomenutím především vzniku samostatného Československa v roce 1918, tedy přesně před 100 lety.

Můžeme si klást otázku – je sté výročí důvodem k oslavě, nebo spíše k reflexi našich národních dějin?

V této souvislosti nemůžeme zapomenout, co vzniku první republiky předcházelo z pohledu naší malé obce. Z Kostelní Lhoty bylo do zbraně povoláno celkem 196 mužů, z nichž 98 padlo do zajetí. Bohužel, 22 lhotských vojáků se z války zpět do naší obce již nevrátilo. Jejich jména jsou vytesána na pomníku, který svým nákladem nechal postavit místní Sbor dobrovolných hasičů.

První republika, ke které často vzhlížíme jako na období prosperity a rozvoje, trvala 20 let a skončila opětovným pádem do područí silného souseda.

Druhá světová válka si v naší obci vzala 3 lidské životy. Ať už to byla v roce 1945 paní Aloisie Sekavcová, kterou v lavici klečící během modlitby usmrtila zbloudilá letecká střela, nebo dva mladé zmařené životy pana Vacka a slečny Hubáčkové, povolanych na nucené práce do Německa. Oba zahynuli za náletu na Berlín v roce 1944.

Sotva jsme se po osvobození a získání suverenity československého státu v roce 1945 nadechli, rokem 1948 jsme se na dlouhých 40 let propadli do „neprosperity“ v rámci sovětského bloku. A budeme-li připomínat ony symbolické číslice 8 na konci jednotlivých let, nesmíme zapomenout na rok 1968, kdy jsme čelili vpádu vojsk Varšavské smlouvy. Teprve až o dalších dvacet let později se konečně podařilo obnovit demokracii.

A přišli nové výzvy. Rozpad společného státu a plné zapojení mladé České republiky do evropské a euroatlantické integrace.

Ano, na jedno století až příliš mnoho osudových událostí. Téměř polovinu svého trvání jsme strávili v protektorátu, nejdříve německém, později sovětském. Ztratili jsme část svého území na Podkarpatské Rusi, zbavili se třetiny vlastního obyvatelstva a na závěr jsme rozdělili zbytkový stát na dva ještě menší státečky.

Toto krátké ohlédnutí do historie je pro nás všechny důležité především pro pochopení současného vývoje.

Mluvíme-li o oněch osmičkových rocích, stalo se přesně to, co před čím varoval již v roce 1848 František Palacký. Menší státy uprostřed Evropy budou kořistí té či oné velmoci. Je proto s podivem, že my, neustále se zmenšující stát, neustále nepřestáváme kritizovat spojující se Evropu. Tu Evropu, ke které tak rád vzhlížel západně orientovaný Masaryk.

Kdyby dnes žil, není nejmenších pochyb o tom, že by chtěl, aby bylo Česko pevnou součástí Evropské unie a NATO. Že především zásluhou těchto společenství, zde dnes u pomníku nemusíme připomínat další padlé vojiny naší obce. Že naše společné závazky ve spojené Evropě jsou pro nás zárukou právního řádu, stability, demokracie a hlavně míru. Míru, který pro nás pomáhají udržovat i vojáci na zahraničních misích, o jejichž hrdinských činech se bohužel v posledních dnech dozvídáme ze zpravodajství.

Vzhlížíme k masarykovským ideálům, mluvíme v těchto dnech o slovech jako solidarita či humanita, ale na druhé straně dovolujeme, aby rostla národní a etnická zahleděnost, xenofobie a antisemitismus. To nejsou ta slova, která zdobila masarykovskou první republiku. Silný humanista Masaryk dokázal přijmout desetitisíce lidí ze zahraničí, kteří tehdy potřebovali pomoc. Jistě by se musel stydět za to, že naše společnost vůbec diskutuje o tom, zda přijmout několik dětských sirotek z válkou zbídačelou zemí. Tvrzení našeho premiéra o tom, že nepomůžeme vůbec nikomu, je v hrubém rozporu se zásadami, které si s první republikou spojujeme.

V roce stého výročí státnosti máme tendence opírat se o silné osobnosti, hledáme vůdčí autority. Bohužel, namísto toho z úst našeho nejvyššího ústavního činitele slycháme vulgární a sprostá slova, která ani nemůžeme vysvětlit našim dětem.

Masaryk byl neotřesitelným morálním vzorem, kterému projevovala úctu i většina jeho odpůrců, byl prezidentem úplně všech. Můžeme si to samé říci o našem současném prezidentovi? Neměl by to být právě on, kdo namísto rozdělování společnosti, dokáže rozhádané strany spojovat, usměrňovat společenské proudy, nezpochybňovat naše evropské směřování a dávat nám všem pocit sounáležitosti?

Největší hrozby si vytváříme my sami. Osud nás i našich dětí máme už téměř 30 let pevně v rukou. Věřme si proto víc, braňme mír, svobodu a demokracii – a važme si jich, přemýšlejme o životním prostředí, ve kterém žijeme, naučme se ctít pravdu, právní stát, humanistický a proevropský směr. Nevzdávejme se svého osobního podílu odpovědnosti za stav věcí veřejných. Neustále si nepřestávejme uvědomovat, že žijeme v jednom z nejbohatších koutů světa. Mluvme o tom, proč po sto letech stojí za to v Česku žít.

Dovoluji vám zakončit slovy z československé deklarace o nezávislosti, napsané před 100 lety a pod nimiž bylo podepsáno právě i jméno T.G. Masaryka. Dovolím si tvrdit, že platí stále.

Věřme v demokracii – věříme ve svobodu - a ve svobodu vždy větší a větší.